

Іскра Г. О.,

*здобувач ступеня вищої освіти магістр
за спеціальністю «Право» Інституту
кримінально-виконавчої служби*

Науковий керівник:

Микитась І. М.,

*кандидат юридичних наук, начальник
кафедри кримінології і кримінально-
виконавчого права Інституту
кримінально-виконавчої служби*

ДОСУДОВА ДОПОВІДЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Міжнародні стандарти передбачають можливість функціонування певних інституцій, відповідальних за підготовку об'єктивної інформації для суду щодо обвинувачених, а також необхідність їх взаємодії із судами. Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи мають більш загальний характер і можуть реалізовуватися в національних законодавствах з певними особливостями. Служба пробації може готувати доповідь суду та підтримувати регулярні контакти із суддівським корпусом та повинна ґрунтуватися на достовірній інформації і, за можливості, підтверджуватися й оновлюватися в ході слідства і судового розгляду. Ця рекомендація в умовах сьогодення імплементована в національне законодавство шляхом створення органів пробації та надання їх працівникам окремого статусу в кримінальному провадженні. Крім того, визначено механізм підготовки та використання досудової доповіді під час судового розгляду кримінального провадження, обвинуваченому надано відповідний комплекс прав та гарантій. У чинному Кримінальному процесуальному кодексі України також містяться положення про використання під час судового розгляду досудової доповіді щодо обвинуваченого.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про пробацію», досудова пробація – це забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності. Згідно з пунктом 2 статті 1 зазначеного закону також застосовується поняття досудової доповіді як письмової інформації для суду, що характеризує обвинуваченого.

Досудовій доповіді притаманні такі основні риси: здійснення ще до ухвалення вироку; суб'єктом її ініціювання та остаточного застосування є не орган пробації; здійснення щодо обвинуваченого; має рекомендаційний характер.

Метою досудової пробації є забезпечення суду інформацією, яка характеризує обвинувачених, а також прийняття судового рішення про міру покарання. Згідно з частиною п'ятою статті 314 Кримінального процесуального кодексу України, суб'єктами ініціювання складання досудової доповіді, крім суду, можуть бути обвинувачений, його захисник чи законний представник, прокурор. Тобто необхідність у підготовці такої інформації може мати не лише суд, а й інші учасники провадження, інтересів яких вона може стосуватися.

Відповідно до частини другої статті 314-1 Кримінального процесуального кодексу України досудова доповідь складається щодо особи, обвинуваченої у вчиненні злочину невеликої або середньої тяжкості, або тяжкого злочину, нижня межа санкції якого не перевищує п'яти років позбавлення волі. Досудова доповідь щодо неповнолітнього обвинуваченого віком від 14 до 18 років складається незалежно від тяжкості вчиненого злочину.

У частині четвертій статті 314-1 Кримінального процесуального кодексу України зазначено перелік випадків, за яких досудова доповідь не складається, а саме: 1) щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності чи про застосування примусових заходів медичного характеру; щодо неповнолітнього, стосовно якого прокурором складено клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру; щодо неповнолітнього, який не досяг віку кримінальної відповідальності, за наявності підстави для застосування примусових заходів виховного характеру відповідно до параграфу 2 глави 38 розділу VI Кримінального процесуального кодексу України; 2) щодо особи, яка вже відбуває покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі; щодо особи, до якої застосовано умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, проте вона вчинила новий злочин протягом невідбутої частини покарання; 3) у разі якщо під час підготовчого судового засідання ухвалено судове рішення про затвердження угоди (тобто сторони вже досягли домовленостей щодо узгодженого покарання і суд не вирішує питання щодо його виду та розміру).

Отже, процесуальні аспекти вирішення питання щодо досудової доповіді в кримінальному провадженні є механізмом реалізації досудової пробації в Україні та потребують подальшого вдосконалення на законодавчому рівні.